

አበበች በሻውል የኮሎኔል ቀኝ እጅ

ምስክር

ወ/ሮ አበበች በሻውል ከባለቤታቸው ከኩ/ ካሳሁን በቀለና ከልጃቸው ጋር - ሲያትል ዋሽንግተን

ወይዘሮ አበበች በሻውል የተወለዱት ምስራቅ ሐረርጌ ቆጩር በሚባል ስፍራ ነው ። ሺ ዘጠኝ መቶ አርባ አምስት ዓመተ ምህረት ላይ ። የዛሬ ሕይወታቸው መንገድ የጀመረው ግን ድሬደዋ ቀፊራ ውስጥ ነው ። በአሁኑ ሰዓት ዋሺንግተን ሲያትል ከተማ ውስጥ ከባለቤታቸው ከቀድሞው አየር ኃይል ከኮሎኔል ካሳሁን በቀለ ጋርና ከልጃቸው ጋር ይኖራሉ ። እሳቸውም መለዩ አይለበሱ እንጂ የባላቸውን ያህል አየር ኃይልን አገልግለዋል ። ለዚህ ጽሑፍ ምክንያት ይህንውም ይህ ነው ።

በእኛ ሰባት ሰዓት ገደማ ላይ በእነሱ ደግሞ ከጥቀቱ አራት ሰዓት አካባቢ ላይ ነው ደውለን ያገኛናቸው ። ዕድለኛ ሆነን ባለቤታቸውም አብረው ነበሩ ። አሁን ወደ ታሪካቸው እንደሰዳችሁ ።

ወይዘሮ አበበች ስምንተኛ ክፍል ሲደርሱ ታላቅ እህታቸው ከቆጩር ለትምህርት ወደ ድሬደዋ ያመጧቸዋል ። እጎረቤታቸው ደግሞ

ቡና አጣጫቸው የኮሎኔል ካሳሁን እናት ይኖራሉ ። እናታቸውን ለመጠየቅ አልፎአልፎ ብቅ የሚሉት ካሳሁን የጎረቤት ኮርዳ የማየት ዕድሉ የገጠማቸው ያን ጊዜ ነው ። ሙሉ መቶ አለቃ ደርሰዋል ። “ማን ነው ቀድሞ ያየው?” ፣ ብዬ ጠየኳቸው ። “እሷ ናት” ፣ አሉኝ ሳያቅማሙ ። አልገረመኝም ። እንኳን

በእሳቸው ዘመን ይቅርና በእኛም ቢሆን እንኳን ዊኬንድ የሚወጣ የአየር ኃይል አባል ዓይን ሊስብ እንዲችል ተደርጎ ነበር የሚዘጋጀው ። ጸድቶና ዘንጦ ።

ከዚያ በኋላ ይኸውና እስከዛሬ ድርስ አልተለያዩም ። ጋብቻው የአብርሃምና የሳራ ሆኖላቸዋል ። ሁለት ወንዶችና አንድ ሴት ልጅ አፍርተዋል ። ድሬደዋ ቀፊራ ላይ የተመሰረተው ፍቅር ፣ በኋላም ደብረዘይት ላይ የተጠናከረው ትዳር እስራኤል ሃገር ተጎዞ ፣ ከዚያም ደብረዘይት ላይ ሰንብቶ ዛሬ አሜሪካ ዋሺንግተን ሲያትል ላይ ቀጥሏል ።

ወይዘሮ አበበች እንደተሞሸሩ ነው ወደ ደብረዘይት መጥተው በኢትዮጵያ አቆጣጠር 1966 ላይ ትሬኒግ ውስጥ በጸሐፊነት በመቀጠር ስራ የጀመሩት ። ቀደም ብሎ ባለቤታቸው አዳሪ ትምህርት ቤት አስገብተዋቸው በጸሐፊነት ሙያ ሰልጥነዋል ። በኋላም አየር ኃይል እያሉ የሁለት ዓመት ሴክረተሪ ኮርስ እንደወሰዱ አጫውተውኛል ። ትሬኒግ ጥቂት ጊዜ ከሰሩ በኋላ ተወዳድረው አየር መከላከያ ይገባሉ ። መጀመሪያ ቦሌ ድልድይ ሰማሌ ኤምባሲ አጠገብ በጄኔራል ተካልኝ ይመራ የነበረው የአየር መከላከያ ጽሕፈት ቤት ውስጥ ለአንድ ዓመት ያህል ከደብረዘይት እየተመላለሱ ሰረተዋል ። ቀጥሎም ሐረር ሜዳ ጠቅላይ መምሪያ ውስጥ ድርጅትና ዘመቻ መምሪያ በዚሁ በጸሐፊነት ሙያ አገልግለዋል ።

በ 1983 ላይ ባለቤታቸው ኮሎኔል ካሳሁን በእስራኤል ሀገር እንደገና በተከፈተው የኢትዮጵያ ኤምባሲ ውስጥ ሚሊተሪ አታሼ ሆነው ሲሾሙ እሳቸውን ተከትለው ወደዚያው ይሄዳሉ ። ከአየር ኃይል ያለክፍያ የዕረፍት ጊዜ ወስደው ።

ኮሎኔል ካሳሁን በቀለ ለዚህ ሹመት ከመብቃታቸው በፊት በተለያዩ መስክ ላይ ተሰማረተው አየር ኃይልን አግልግለዋል ። አየር ኃይልን በካዴትነት ተመልምለው የተቀላቀሉት በፈረንጆቹ አቆጣጠር

1962 ላይ ነው ። ሁለተኛው የኤሌክትሮኒክስ ዩኒቨርሲቲ ሲኖር ባለቤቱ ሲሆን ለዚህ ስራው ለጥቅም ላይ የዋለው የተለያዩ አውሮፕላኖች ላይ ሰረተዋል ። ካንቤራ አንዱ ነበር ። ቀጥሎም ከሞንጎል ፖስት ውስጥ ከአገላገሉ በኋላ አታሼ ሆነው ወደ እስራኤል እስከተመደቡበት እስከ 1983 ድረስ በጀትና ሂሳብ መምሪያን በሃላፊነት መርተዋል ።

ኢሕአዲግ አዲስ አበባ የገባው ወይዘሮ አበበች እስራኤል እያሉ ነበር ። ወዲያው ሃገሪን ጥቆማ መኖር አልቻለም “የሃገሪ ጅብ ይብላኝ” ፣ በማለት ቤተሰባቸውን እዚያው እስራኤል ትተው ኢትዮጵያ ይገባሉ ። መጀመሪያም ከአየር ኃይል የወጡት ያለክፍያ በተፈቀደ የዕረፍት ጊዜ ነበርና ወደ አየር ኃይል ሄደው ወደ ስራቸው እንዲመለሱ ይጠይቃሉ ። ስራቸውን እንዲቀጥሉም ይፈቀድላቸዋል ። ከዚያ በኋላ ሰባት ዓመት ጠቅላይ መምሪያ ውስጥ በጸሐፊነት ሰርተዋል ። አየር ኃይል 20/45 በሚለው የጡረታ ሕግ እስከአሰናበታቸው ድረስ ።

ስራቸውን እንደጀመሩ በዚያን ጊዜ አየር ኃይልን ይመሩ የነበሩትን ጄኔራል ሰለሞን በየነንም ቤሮአቸው ድረስ በመሄድ ስለ ባለቤታቸው ጉዳይ ያነጋግራሉ ። ጄኔራሉም ቀድሞም ያውቋቸው ነበርና በጎ ፈቃዳቸውን ይለግሷቸዋል ። ባለቤታቸው ከእስራኤል ቢመጡ ችግር እንደማይገጥማቸውም ቃል የገቡላቸዋል ። እንግዲህ ከዚያ በኋላ ነው ከሎኔል ወደ ኢትዮጵያ ልጆቻቸውን ይዘው የገቡት ።

ከሎኔል ካሳሁን ወደ ኢትዮጵያ ከገቡ በኋላ ግን ጡረታቸውን አስከብረው ወደ ግል ስራ ይሰማራሉ ። እጃቸው ላይ የነበረውን ጥቂት ገንዘብ በመጠቀምም የከብትና የዶሮ ዕርባታ የጀምራሉ ። ወፍጮም ይተክላሉ ። በዚህ ሁኔታ ላይ እያሉ ነበር አንዲ ልጃቸው ዲቪ ደርሷት ወደ አሜሪካ የመጣችው ። በኋላ ሌላው አንድ ወንድ ልጃቸውም ይህ ዕድል ገጥሞታል ።

ዛሬ አሜሪካ ውስጥ መኖር ከጀመሩ ሶስት ድፍን ዓመታቸው። የልጃቸው ምረቃ ላይ ለመገኘት ተጋብዘው ነው እዚህ አሜሪካ የቀሩት ። ከሎኔል

ካሳሁን ይህን አስመልክተው እንደነገሩኝ ከሆነ አሜሪካ የመቅረት ሃሳቡ አልነበራቸውም ። የመጡትም የአውሮፕላን ደርሶ መልስ ትኬት ቆርጠው ነው ። ይሁን እንጂ ወይዘሮ አበበች የጤና ችግር እንዳለባቸው ድንገት ይታወቅና ሕክምና ይጀምራሉ ። ሕይወታቸውም በዚህ አጋጣሚ ይተርፋል ። ወንዱ ልጅ ደግሞ ቤት ገዝቶ ፣ አስፈላጊውን አሟልቶና አደላድሎ ኑሮን አብረው እንዲገፉ ምክንያት ይሆናል ። ይሁን እንጂ የሃገር ቤት ነገር አሁንም አልተረሰም ። ምን ቢደላ ማን እንደ ሃገር ይሉ የለ ።

ያን ጊዜ አብረዋቸው ከሚሰሩ ሴት ሲቪል ሰራተኞች መሃከል ማንን እንደሚያስታውሱ መጠየቅ ነበረብኝ ። መጻፍ ከምችለው በላይ የስም ዝርዝር ሰጡኝ ። ይኸውላችሁ ። እናንተም ይህንን ስም ታስታውሱ ይሆናል ።

ወ/ሮ ቆንጂት ኤድዋርድ ፣ ወ/ሮ ወንጌል ሃይማኖት፣ ወ/ሮ እስከዳር ፣ ወ/ሮ ሂሩት ወርቁ ፣ ወ/ሮ ምስራቅ ወ/ሮ ከኮብ፣ ወ/ሮ ዓይን አዲስ ፣ ወ/ሮ በእሱፈቃድ፣ ወ/ሮ አልማዝ መስቀሌ አያሉ ቀጠሉ ።

ከዚህ በላይ ስም ያስታውሳሉ። ከአንዳንዶቹ ጋር ዛሬም ይጠያያቃሉ። ስላለፈው ደግ ጊዜም ያወራሉ ። የቀድሞውን ዘመን አየር ኃይል እና የአሁኑን እንዴት ያወዳድሩታል ? አልኳቸው ። “አይይ ተወኝ ባክህ...” ፣ ብለው ጀመሩልኛና “...ሁሉም ነገር ያኔ ጥሩ ነበር” ፣ ብለው ደመደሙልኝ ። ይኸው ነው ።

ባለቤታቸው ከሎኔል ካሳሁንም ተመሳሳይ አቋም አላቸው ። አየር ኃይል ገና ልጅ ሆኖ ነበር በልጅነታቸው የተቀላቀሉት ። አብረው ነው ያደጉት ። ለዚህም ነው ትዝታቸው እንደልጅነት ዘመን ፍቅር ፈጽሞ የማይረሳቸው ። አሁን በዘር ፣ በሃይማኖትና በቋንቋ የተከፋፈለ መስሎ ቢታያቸውም በሌላው ወገን ደግሞ የተረጋጋ መሆኑን አልጠሉትም ። ይህንን አስመልክተን የአንድ ሰዓት ተኩል ጨዋታ አድርገናል ። ከዚህ ጽሑፍ ዓላማም አስወጥቶን ነበር ። ባለፉ ቀናት ውስጥ ሊያልፏ የማይችሉ ታሪካችንና የታሪኩ

ባለቤት የነበሩ ሰዎችንም ስም አንስተን በትዝታ ፈረስ ጋልበናል ። ሰለወደፊቱም እንዲሁ አውግተናል ። ምናልባትም ይህንን በሌላ ዕትማችን ላይ እንመለስበት ይሆናል ።

ወ/ሮ አበበችን አሁን እንዴት እንደሆኑ ጠየቁቸው ። “እግዛብሔር ይመስገን ። ተመስገን ነው ። ይኸው በሕይወት ተርፌ ብሎኝ ተርፌአለሁ ። ተመስገን ነው” ፣ የሚል ነበር መልሳቸው ።

እነደዚህ አይነት ሰዎችን በአነጋገርን ቁጥር የቀድሞው አየር ኃይል አልፎ ያላለፈ ታሪክ ሕያው ሆኖ አእምሮአችን ውስጥ ይመላለሳል ። ጀምስ ቦንድን በጥቁርና ነጭ ሻፍት ኢን አፍሪካን ፊልም በቀለም ሲኒማ ቤት ያየንበትን ዘመን፣ ኢቦኒንና ኮንፊዴንሽያልን ቤተመጽሐፍት ውስጥ ያነበብንበትን ወቅት፣ በኪላም የእነ አሰፋ ራምፓን ማርክሲዝም ሌኒንዝም ቲዎሪ ሲኒማ ቤት ውስጥ የተማርንበትን ጊዜ እናስታውሳለን ። ሌላም ሌላም ። ግዳይ ጥለው የመጡ ጀግኖቻችንን ራን ዌይ ላይ አጨብጭበን የተቀበልንበትንና የተሰዉትን በሐዘን አንገታችንን ደፍተን የቀበርንበትን ጊዜና ሰዓት ሁሉ ተመልሰን እናያለን ። የብዙዎቻችን ግማሽ ሕይወት ከዚህ መስሪያ ቤት ጋር በእጅጉ የተቆራኘ ነው ። እናም ታሪኩ ታሪካችን የሚሆነው ለዚህ ነው።

=====///=====

